

France Bučar predsednik parlamenta

67-letni pravnik dr. France Bučar (slika), predstavnik Slovenske demokratične zveze, ki pripada Demosu, je novi predsednik prvega slovenskega večstrankarskega parlamenta. Na skupni seji vseh zborov skupščine v sredo zvečer v Ljubljani je bil izvoljen s 130 od 231 oddanih glasov.

„Slovenija mora skrbeti tudi za Slovence izven svojih meja“

„Želimo postati ustvarjalen in enakopraven dejavnik v vseh integracijskih gospodarskih in drugih tokovih v Evropi in v svetu ter enakopraven član njihovih institucij.“ To je v imenu slovenskega naroda pred novo večstrankarsko skupščino Slovenije v Ljubljani po slavnosti zaprisegi v sredo pozno zvečer izjavil novi predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan.

Pri tem je poudaril, da ima Slovenija tudi kaj ponuditi, vsekakor vsaj svojo kulturo, urejene med-

nacionalne odnose, socialno-politično izkušnjo, dobre odnose s sosedi, sodelovanje z evropskimi regijami in v Delovni skupnosti Alpe-Jadran. „To so vrata, ki so že odprta in ki jih velja v polni meri izkoristiti“, je dejal novi slovenski predsednik in pri tem tudi podčrtal nalogo Slovenije, da skrbi tudi za pravice in enakopraven položaj tistih narodovih delov, „ki so ostali izven meja matične domovine in za Slovence povsod tam po svetu, kamor jih je razselila usoda“.

**Iskrene čestitke k
materinskemu dnevu!**

Vpisovanje v Celovcu: potrebni sta dve dvojezični ljudski šoli!

Vodja urada za šolstvo mesta Celovec dr. Peter Schlapper je na Vestnikovo vprašanje o vpisu k dvojezičnemu pouku na celovških ljudskih šolah dejal, da so starši v spomladanskem roku prijavili na prvi šolski stopnji skupno sedem otrok, za drugo, tretjo in četrto pa po enega, v zasebno konfesionalno dvojezično ljudsko šolo Mohorjeve pa so za prvo šolsko stopnjo vpisali 21 otrok.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je s tem v zvezi iz-

javil, da je „s tem potrjeno, da je bila zahteva za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu pravilna ter da s tem tudi ni oškodovana Mohorjeva ljudska šola. Vpis je namreč tudi pokazal, da v Celovcu dejansko obstaja potreba po dveh dvojezičnih šolah!“ Dr. Sturm pa je tudi dodal, da je jeseni pričakovati še več prijav, saj imajo starši seveda tudi v Celovcu možnost, da otroke prijavijo k dvojezičnemu pouku še prvih desetih dneh novega šolskega leta!

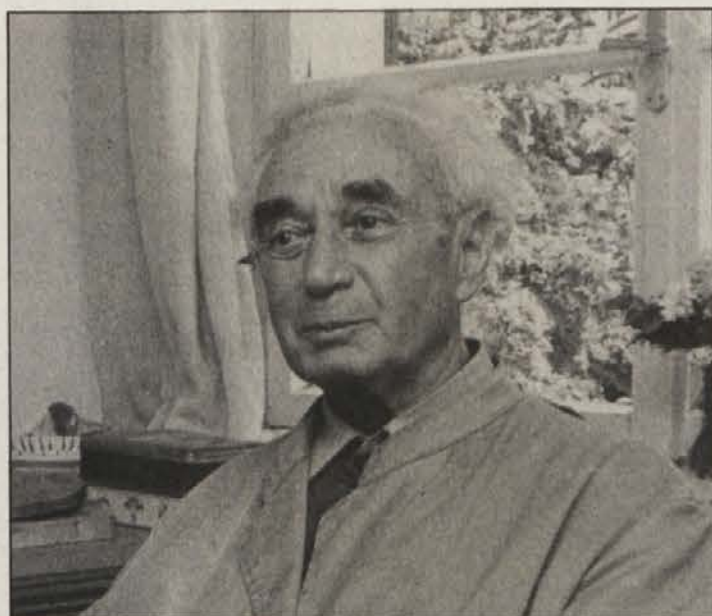
Ob vpisovanju minulo soboto pa še ni bilo znano, na kateri šoli bo dvojezični pouk in kateri način tega pouka bodo uvedli. Ta vprašanja so še nadalje odprta. Vodja mestnega šolskega urada dr. Schlapper nam je namreč le sporočil, da se bodo o tem začeli razgovori z deželo oziroma deželnim šolskim svetom. Tam nam bi bila po njegovih izjavah tudi sprejeta odločitev o lokaciji, mesto samo pa da ne daje nikakršnih prednosti: „Za prvi raz-

red so se prijavili skoraj v vseh predelih mesta, sicer pa odločitev o pedagoškem vprašanju oziroma o lokaciji tudi ni v naši pristojnosti. Ko bo o tem odločeno, bo imel mestni urad za šolstvo le nalogo, da kot vzdrževalec ljudskih šol poskrbi za ustrezne prostore.“ Pravtako pa je tudi še nerazjasnjeno vprašanje, v kateri obliki bo dvojezični pouk za otroke, ki so prijavljeni za 2., 3. in 4. razred.

Andrej Mohar

PREBERITE

- 2 Dvojezična trgovska akademija: združenje staršev poziva kanclerja
- 3 Skupščina Slovenije v rokah Demosa
- 4 Cingelca na Trati krstili z „Matičkom“
- 5 KSOO razpravljal o razvojnem načrtu za Podjuno
- 7 Te dni na televiziji in v radiu
- 7 Tribuna bralcev
- 8 Slovenski vestnik vsepovsod: koroška Hypo v Kranju?
- 8 Nogomet: Jagodič se poslavlja od SAK

Bergova galerija spet odprta

Jutri, 12. maja, bodo v Pliberku spet odprli Galerijo Wernerja Berga. Otvoritev bo ob 10. uri na dvorišču galerije, ob tej priložnosti bo nekaj pesmi zapel zbor pliberške glavne šole. To sezono bo razstava nosila naslov „Zgodnji lesorezi“. Obiskovalcem bo torej na ogled ta Bergova likovna zvrst. Razstava bo odprta do 31. oktobra, vsak dan od 10. do 12. ure.

40 delovnih mest za Železno Kaplo

Ustanovitev proizvodnega obrata ACI v Železni Kapli je vsaj prvi znak za to, da se bo v dolini Bele vsaj deloma izboljšala situacija, ki je nastala po zaprtju tovarne celuloze Obir. Na travniku blizu gostilne Vellachalerhof bo mednarodna firma ACI, pri kateri so udeleženi nizozemski podjetnik, dva arhitekta iz Jugoslavije ter Albin Waldhauser, zgradila proizvodne prostore, v katerih bodo izdelovali in predelovali sveče. Obrat bo začel delovati 1. julija, zaposlenih pa bo približno 40 ljudi, ki bodo delali v treh izmenah.

Kot je dejal koroški delničar Albin Waldhauser, podjetje ACI obstoja že dve leti, vendar je doslej opravljalo le posle na področju eksporta in importa, tako da zdaj v Av-

striji ustanavlja prvi proizvodni obrat. Nizozemski delničar pa ima svojo firmo že od leta 1937 dalje, glavni posel njegove firme pa je trgovanje s svečami. Waldhauser je tudi sporočil, da bodo v Železni Kapli letos izdelovali izključno za izvoz, od katerega bo levji delež namenjen ZDA, manjši del pa Nizozemski, torej mreži kupce, ki jo ima nizozemski delničar že zdaj vzpostavljeno. Novi podjetniki v Železni Kapli pa so optimistični tudi zaradi tega, ker ima firma ACI za letos že zagotovljen odkup sveč v vrednosti 70 milijonov šilingov. Waldhauser pa je tudi dejal, da bo podjetje ACI seveda nudilo možnost zaposlitve predvsem delavcem, ki so zgubili delo po zaprtju „Obirja“.

HEUTE IM Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI VESTNIK

Zweisprachige HAK: Appell des Elternvereines an Bundeskanzler Vranitzky und BM Hawlicek

Der Elternverein am BG und BRG für Slowenen in Klagenfurt/Celovec gilt in einem Schreiben an Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky und Frau Unterrichtsminister Dr. Hilde Hawlicek seiner Verwunderung darüber Ausdruck, daß seitens der Schulbehörden alle Vorbereitungsarbeiten bzw. Kommissionsitzungen zur Errichtung der zweisprachigen Handelsakademie eingestellt wurden. Wie bekannt, soll diese erste berufsbildende höhere Schule für die slowenische Volksgruppe am BG für Slowenen in Klagenfurt/Celovec installiert werden und nach Aussage von Bundesminister Dr. Hilde Hawlicek mit dem Schuljahr 1990/91 ihren Schulbetrieb aufnehmen.

Der Vorstand des Elternvereines ersucht angesichts der Tatsache, daß sich bereits über 20 Schülerinnen und Schüler aus den 4. Klassen des BG für Slowenen für den Besuch der zweisprachigen HAK entschlossen und angemeldet haben, den Bundeskanzler und die zuständige Ressortchefin die seitens des

Bundes gegebenen Zusagen zu erfüllen und jedes Junktim mit anderen minderheitenschulgesetzlichen Regelungen abzulehnen.

„Der Elternverein am BG für Slowenen ist der Überzeugung, daß Sie, Herr Bundeskanzler, wie auch die Mitglieder der österreichischen Bundesregierung eine Förderung der slowenischen Volksgruppe auch im schulischen Bereich befürworten, wie dies bereits der Volksgruppenbeirat für die slowenische Volksgruppe im Rahmen seiner letzten Sitzung vom 19. April 1990 getan hat. Wir ersuchen Sie daher nachdrücklich, alle Maßnahmen in die Wege zu leiten, um einen Beginn der zweisprachigen Handelsakademie mit Beginn des Schuljahres 1990/91 an unserer Schule sicherzustellen“, heißt es abschließend in dem Schreiben des Elternvereines am BG für Slowenen.

W. Berg-Galerie öffnet morgen!

Die Werner-Berg-Galerie der Stadtgemeinde Bleiburg/Pliberk wird am Samstag, dem 12. Mai 1990 um 10 Uhr wiedereröffnet und ist dann bis zum 31. 10. 1990 für die Besucher zugänglich. Die Eröffnung findet im Hof der Galerie statt und wird vom Chor der Hauptschule Bleiburg/Pliberk gesänglich umrahmt. Das Thema der Wechselausstellung, in welcher alljährlich neue Werke von Prof. Werner Berg gezeigt werden, lautet heuer „Frühe Holzschnitte“. Die „Werner Berg-Galerie“ der Stadt Bleiburg/Pliberk ist täglich von 10 – 12 Uhr und von 14 – 16 Uhr (auch Sonn- und Feiertags) geöffnet.

UNIKUM bringt Theater aus Ljubljana

Ein spektakuläres Theatererlebnis verspricht das Gastspiel des Theater „Mladinsko“ und des kosmokinischen Theaters „Rdeči pilot/ Der Rote Pilot aus Ljubljana zu werden, das am 11. und 12. Mai im Rahmen der UNIKUM-Veranstaltungsreihe Frühjahrskollektion/Vigredna kolekcija / Collezione primavera 1990 in Klagenfurt stattfindet. Das Stück „Zenit“ spielt in einem zur Rakete umgebauten Eisenbahnwagen (!) und war bereits bei zahlreichen internationalen Theaterfestivals zu sehen. Die ungewöhnliche Produktion ist an T.S. Eliots „Murder In The Cathedral“ angelehnt und dreht sich um das Motiv des Priesterermordes,

um den Konflikt zwischen weltlicher und geistlicher Macht. Das Ensemble sucht dabei eine künstlerische Verbindung so wesensfremder Bereiche wie Politik und Religion, Technik und Emotion, Kitsch und Ideologie. Provokation und das Spiel mit der Angst gehören ebenso zum Konzept, wie der Einsatz verfremdeter Stilmittel des Nazismus, des Stalinismus und des Klerikalismus.

Die Aufführung findet am Bahnhof statt: es erfolgt ein Publikumstransfer vom UNIKUM zum Theaterwagen und retour (Freitag und Samstag, jeweils 20 Uhr). Achtung: Kartenreservierung unbedingt erforderlich. Tel. (0 463) 262621.

Generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič

Zahvala Borutu Miklavčiču

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, tajnik dr. Marjan Sturm in drugi sodelavci so v torek generalnemu konzulu SFRJ v Celovcu Borutu Miklavčiču izrekli zahvalo za njegovo skrb za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem v zadnjih štirih letih, ko je opravljal to odgovorno funkcijo. Generalni konzul se vrača v Slovenijo, kjer bo nastopil odgovorno funkcijo v gospodarstvu.

Ob odhodu Miklavčiča iz Koroške so se od dolgoletnega izkušenega diplomata poslovili tudi vsi pristojni koroški politiki: deželni glavar Haider, namestnika Ambrozy in Zernatto, predsednica deželnega zbora Achatzeva, predstavniki koroškega gospodarstva, kulturniki ter prijatelji. V imenu uredništva Slovenskega vestnika je glavni urednik Ivan Lukan poudaril dobro sodelovanje in mu zaželel mnogo uspeha na novi poklicni poti.

Miklavčičev naslednik na položaju generalnega konzula še ni znan.

Janko Urank 70-letnik!

Diplomirani trgovec Janko Urank, narodnopolitični delavec, je te dni praznoval svoj 70. rojstni dan. Slavljencu iskreno čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM vabi na

krajevni sestanek

v četrtek, 17. maja ob 20. uri v sejni sobi nad zadrugo v Železni Kapli

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser in podpredsednik Franc Kukovica vas bosta informirala o aktualnem položaju v šolstvu, o perspektivah sodelovanja z NSKS oz. o Koordinacijskem odboru, o stališču ZSO do desetoktobrskih praznovanj ter o možnostih gospodarskega razvoja v občini Železna Kapla.

VSI PRISRČNO VABLJENI!

Zvezna vlada naj uresniči obljubo!

V pismu zveznemu kanclerju Vranitzkemu in ministrici Hawličkovi Združenje staršev na slovenski gimnaziji ugotavlja, da je z začudenjem zvedelo, da so šolske oblasti ustavile vse priprave oz. seje komisije za ureditev dvojezične trgovske akademije. Združenje staršev je še posebej začudeno zato, ker je zvezna ministrica dr. Hilde Hawličkova napovedala, da se bo pouk začel s šolskim letom 1990/91.

Medtem se je že več kot 20 učencev in učenek 4. razreda slovenske gimnazije vpisalo v predvideno trgovsko akademijo. Spričo te situacije združenje staršev kanclerja in ministrice poziva, da „zvezna vlada uresniči svojo obljubo in zavrne vsakršno pogojevanje z drugimi manjšinskošolskimi vprašanji.“

Združenje staršev v pismu

Prvi sestanek slovenskih socialistov

Skupina slovenskih socialistov se je pretekli petek prvič sestala in razpravljala o možnostih lastnega formiranja znotraj koroške SPÖ ter o statusu te skupine v okviru stranke. Skupina, ki bo na več sestankih izdelala smernice za delovanje oz. uveljavljanje slovenskih socialistov znotraj SPÖ v korist slovenske narodnostne skupnosti, se bo spet sestala že danes. Predsednik koroške SPÖ dr. Ambrozy je medtem izjavil, da Našemu tedniku ni izjavil, da ZSO več ne zastopa slovensko govorečih socialistov, temveč da se ti „ne čutijo zadostno zastopane“ v ZSO.

Nagrada M. Bogataju

Vodja slovenskega radijskega in televizijskega oddelka ORF v Celovcu Mirko Bogataj je dobitnik Tomšičeve nagrade (iz sklada) za leto 1990. Uredništvo SV kolegu, ki je svoje prve novinarske prispevke objavil v Slovenskem vestniku, iskreno čestita.

tudi poudarja, da je „prepričano, da zvezni kancler, kot tudi člani zvezne vlade, tudi na šolskem področju zagovarjajo podporo slovenski narodni skupnosti.“ Zato v svojem pismu kanclerja in ministrice naproša, naj ukreneta vse potrebno, da bi bil začetek delovanja javne dvojezične trgovske akademije zagotovljen s šolskim letom 1990/91.

V Italiji Slovenska skupnost močnejša

TRST, GORICA, VIDEM – Hudo nazadovanje komunistov v Dolini in v Nabrežini, velik napredek nabrežinske Slovenske skupnosti, uveljavitev PSI v Dolini in zmagi Naprednih list v zgorniški in repentabski občini. To so glavne značilnosti volilnih rezultatov v štirih okoliških občinah tržaške pokrajine. V Zgoniku in v Repnu bo krajevni upravi znova vodila Napredna lista, precej zapletena pa sta nova politična položaja v Dolini in posebno v Nabrežini.

Nabrežinska SSk je doživela „efekt Brezigar“ in postala druga stranka v občini, kjer je KD najmočnejša politična sila. Na listi nabrežinske PSI prvič v povojnem času ni več svetovalca slovenske narodnosti.

V treh slovenskih občinah Števerjan, Sovodnje in Doberdob so volilci potrdili zaupanje koalicijskim Občinske enotnosti, ki jih v vseh treh občinah sestavljajo komunisti, socialisti in neodvisni. Kot doslej bo v opoziciji Slovenska skupnost, ki bo povsod imela po 3 svetovalce. Pričakovati je, da bodo na županskih mestih še naprej ostali Ivan Humar v Števerjanu, Vito Primožič v Sovodnjah in Mario Lavrenčič v Doberdobu.

V goriškem občinskem svetu so Slovenci številčno obdržali svoje predstavnštvo. Slovenska skupnost je izvolila dva svetovalca, komunisti enega, zelo verjetno pa bo izvoljen tudi slovenski kandidat na listi PSI.

Med ostalimi občinami na Goriškem velja omeniti izvolitev Slovenke Gizela Reja-Simčič v krmski občinski svet, kjer bo zastopala odprto listo Uniti per Cormons.

V Benečiji je za zdaj znano, da so bili v pokrajinski svet iz Nadiških dolin izvoljeni Slovenci Firmino Marinig, Aldo Mazzola in Paolo Cudrig. Prva dva sta socialisti, Cudrig pa demokristjan. V zvezi z izidi v Benečiji je treba še povedati, da je bila v Reziji enotna občinska lista uspešnejša od KD.

Po več kot dvajseturnem, večkrat prekinjenem in deloma zelo emocionalnem merjenju moči med predstavniki sedaj večinskega bloka Demos ter novimi opozicijskimi strankami (liberalci, prenovitelji in socialisti) je v sredo zvečer poslanec prvega večstrankarskega slovenskega parlamenta v Ljubljani le uspelo izvoliti predsednika in dva podpredsednika skupščine, predsednike in podpredsednike treh zborov, ter poslušati slovesno prisego novoizvoljenega predsednika predsedstva Slovenije in štirih članov predsedstva.

Parlament v rokah Demosa

IVAN LUKAN iz LJUBLJANE

Kot že na ponedeljkovi maratonski seji, ki je bila v zgodnjih jutranjih urah po 14 urah preložena, se je nadaljevanje seje v sredo popoldne začelo spet s polemičnimi toni, posebno s strani poslancev Demosa. Tokrat pa so zaradi „nekorektnega poročanja o ponedeljkovi seji“ frontalno napadli novinarje oz. odgovorne urednike RTV Ljubljana in nekaterih časopisov, ki so poročali iz skupščine. Delegat Demosa iz Murske Sobote se je pri tem celo tako spozabil, da je predsednika predsedstva Slovenije Milana Kučana kot „očeta slovenskega naroda“ prosil, da nemudoma poskrbi za zamenjavo nekaterih slovenskih novinarjev na TV Ljubljana ter tudi nekaterih drugih slovenskih novinarjev, ki poročajo o delu slovenskega parlamenta...

TV Ljubljana je na napad na svoje novinarje že včeraj odgovorila z enournim štrajkom, z novinarji pa so se solidarizirale tudi druge televizijske, radijske in časopisne hiše. Društvo slovenskih novinarjev je prav tako ostro in odločno zavrnilo vse občitke in poudarilo, da so uredniki televizije, radia ter časopisov le prikazali oz. opisali dejansko dogajanje na ponedeljkovi seji – zasedanje na ravni začetnikov...

Po skoraj dvehurni razpravi o dnevnem redu so se potem vendarle dogovorili za volitev predsednika in obeh podpredsednikov parlamenta. S tajnim glasovanjem je kandidat Demosa dr. France Bučar s 130 glasovi od 231 oddanih postal novi predsednik slovenskega parlamenta, njegov sokandidat Jožef Školč (liberalna stranka) pa je dobil 101

glas. Svojo stremljenje po popolnem prevzemu oblasti v novem slovenskem parlamentu je Demos potem še podkrepil pri kandidiranju obeh podpredsednikov parlamenta, ko je svoja kandidata Vaneta Gošnika (zeleni) in Vitograda Pukla (socialdemokrati) izvolil s 131 oz. 122 glasovi. Kandidata nove leve opozicije, dosedanja predsednik parlamenta Miran Potrč (ZKS-SDP) in Viktor Žakelj (SZS-SZDL) sta dobila 97. oz. 101 glas.

Novi predsednik dr. Bučar je v prvem delu svojega nastopnega govora brez vsake politične modrosti obračunal s preteklostjo in tedanjimi „nosilci absolutne resnice“. Poudaril je, da je konstituiranje sedanjega večstrankarskega parlamenta zgodovinski trenutek in konec državljanske vojne, saj je končana vladavina ene partije.

Po vprašljivih izjavah, s katerim se ni strinjal tudi precejšnje število Demosovih delegatov oz. poslancev, je Bučar pozval k narodni spravi in opozoril na velike in zahtevne naloge, ki čakajo nov parlament. Med prve naloge je uvrstil sprejem nove slovenske ustave, s katero naj bi bil jasno določen tudi bodoči status Slovenije.

Nekaj pred polnočjo pa so pred skupščino Slovenije zaprisegli novi predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan ter člani predsedstva Ciril Zlobec, Ivan Oman, Matjaž Kmecl in Dušan Plut.

Predsedniku Kučanu in vsem članom predsedstva republike Slovenije je v imenu ZSO čestital njen tajnik dr. Marjan Sturm.

Politični razgovor v avli skupščine: predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, častni gost na prvem zasedanju večstrankarskega slovenskega parlamenta, v razgovoru s predsednikom SKD Lojzetom Peterletom, ki bo po vsej verjetnosti tudi predsednik prve povojne večstrankarske vlade v Sloveniji.

Demos je svoje poslance (discipliniral) z glasovanjem z dviganjem rok, da ne bi prišlo do neljubnih presenečenj...

Tretja Slovenija?

Smer, vsebina in značilnosti družbenopolitičnih sprememb v Sloveniji so bile teme, o katerih sta prijateljem Dunajskega krožka predevala univ. prof. dr. Anton Bebler ter njegova žena, dipl. jur. Darja Lavtižar – Bebler.

Kot članica Sveta za varstvo človekovih pravic je bila Beblerjeva tudi v odboru za izdelavo nove slovenske ustave, ki je šele omogočila sedanje družbenopolitične spremembe v matični državi, katerih prvi vidni rezultat so bile nedavne strankarske in neposredne volitve. Toda te so samo en – sicer pomemben – del nove ustave, ki si je zapisala kot prvo bistveno nalogo, da si narod lahko sam izbere svoj politični status v okviru jugoslovanske federacije. Že pri tem so seveda nastali spori med Slovenci in federacijo, saj je v jugoslovanski ustavi predpisano, da določila republiških ustav ne smejo nasprotovati zvezni ustavi. Zaostrilo se je zlasti ob vprašanju pravice do samoodločbe republik, za katero predvsem srbski pravniki trdijo, da je bila ob vstopu Slovencev v AVNOJ leta 1943 enkrat za vselej konzumirana – torej argumentacija, ki je Slovenci kajpada ne morejo sprejeti.

Druge določbe nove slovenske ustave zadevajo m. dr. pravice policije, ki jih je bilo doslej v Sloveniji kar preveč in ki se zdaj zgledujejo po merilih zahodnih demokratičnih držav, je nadaljevala Beblerjeva.

Nova slovenska ustava prav tako podčrta gospodarsko suverenost Slovenije, ki bi kot najbogatejša republika federacije rada sama odločala o svojem pridelanem proračunu. Slovenija, je dejala predavateljica, se ne brani prispevati svojega deleža za razvoj zaoostalih jugoslovanskih republik in pokrajin, vendar želi o višini tega deleža odločiti sama.

Po teh ženinah uvodnih besedah je univ. prof. dr. Anton Bebler podal svojo (dokaj subjektivno) oceno izida nedavnih volitev v Slo-

veniji, ki so se – kot je znano – končale z zmago združenega desnoopozicijskega tabora DEMOS. To zmago je Bebler ocenil kot nepričakovano visoko, medtem ko je rezultat ZKS-SDP označil za porazen (da je DEMOS pred volitvami računal z dvotretjinsko večino, da je ZKS-SDP najmočnejša stranka v Sloveniji, je zamolčal).

Zmago kandidata ZKS-SDP Milana Kučana pri predsedniških volitvah proti kandidatu Demosa Pučniku pa je relativiral s trditvijo, da je predsedniška funkcija v Sloveniji bolj simboličnega kot političnega značaja.

Enako naj bi veljalo za pomen predsedstva, saj mu izid teh neposrednih volitev očitno tudi ni bil najbolj po volji (dva kandidata levece proti enemu zelenih in samo enemu Demosa): predsedstvo republike ima po mnenju prof. Beblerja sploh samo reprezentativno vlogo v slovenskem družbenopolitičnem življenju.

Kučanovo izredno visoko zmago je na tozadevna vprašanja utemeljeval z njegovim šarmom, ki da je pritegnil predvsem volilke, ob koncu pa je le priznal tudi Kučanov osebni pogum v preteklosti, zlasti še v sporu z Beogradom.

Prve svobodne volitve v Sloveniji pomenijo po Beblerjevem mnenju vsekar pomemben mejnik v celotni slovenski zgodovini. Prišlo je do racionalne, hladnokrvne in zlasti nemaščevalne odločitve. Slovenski narod je s temi volitvami prestopil prag avtoritarnega sistema in vladajoči stranki izrekel nezaupnico. Še več: ta odločitev leta 1990 pomeni (vsaj delno) negacijo zgodovinske slovenske odločitve leta 1945, ki po Beblerjevih besedah takrat ni bila sprejeta prostovoljno, temveč je bila slovenskemu ljudstvu vsiljena.

Pri tem je vprašljivo vsaj to, ali se slovenski volilci strinjajo s tako interpretacijo njihovega volilnega držanja ob prvih večstrankarskih volitvah na Slovenskem...

F.Z.

KOMENTAR

IVANA LUKANA

SLAB ZAČETEK

Novi predsednik in podpredsednika slovenskega parlamenta, predsedniki in podpredsedniki zborov so izvoljeni, prvi večstrankarski parlament v povojni zgodovini Slovenije lahko začne s svojim odgovornim in težkim delom.

Začetek je bil poln težav in malo obetajoč, prva seja pa je zaslužila oceno „zgodovinska“ le zaradi maratonske časovne dolžine, zagotovo pa ne glede kvalitete nastopov večine (neizkušeni in tudi precejšnje) poslancev.

Prevladovala je tudi polarizacija taborov v 240 sedežni skupščini, ki je večkrat zavrela v emocionalnih viških, ki jih je najbolje čimprej pozabiti. Sporazumni rešitev skoraj ni bilo, zato pa poglobljena polarizacija nasprotujočih si tabarov, tako da je verjetno tudi med volilci prišlo do streznitve, saj so končno volili stranke in njihove predstavnike v parlament zato, da bi prišlo tudi do politične sprave v skupščinskem življenju, ne pa do brezkompromisnega boja za oblast, za sedeže in druge pomembne funkcije.

Demos, ki si je pred volitvami na svojo zastavo obesil demokracijo, svobodno odločanje vsakega posameznega poslanca, politični pluralizem in pluralistični parlament, nosi predvsem v teh prvih dneh mlade večstrankarske skupščine največjo odgovornost. Pri prvem zasedanju se očitno še ni zavedal te odgovornosti, pomena strpnosti v političnem tekmovanju. Upati je, da se bo „glasovalna mašinerija“ kmalu ustavila.

Naslednjo priložnost za bolj odgovoren, strpen in previden pristop do uveljavljanja večstrankarske demokracije bo imel Demos že v prihodnjih dneh – pri oblikovanju nove slovenske vlade.

Jubilej kulturnega doma „Danica“

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Šentprimozu bo v četrtek, 24. maja 1990, proslavilo 10. obletnico, odkar so zgradili in izročili svojemu namenu kulturni dom „Danica“, ki je domačemu društvu in njenim kulturnim skupinam pripomogel k še večji dejavnosti. Čeprav je bilo kulturno življenje v Šentvidu v Podjuni tudi prej zelo razvito, je v zadnjih desetih letih vendarle doživelo razveseljiv razvoj, zlasti pri vključevanju mladine v društveno dejavnost.

Prireditve ob 10-letnici kulturnega doma „Danica“ bo potekala pod geslom „Z ljubeznijo smo sejali, v radosti žanjemo, v zavetju „Danice“ nove seme kali“. Del kulturnega ustvarjanja nam bodo ob jubileju doma predstavile kulturne skupine: mlajši mladinski zbor, učenci glasbene šole, mešani pevski zbor, ansambel Zmeda ter otroci iz vrtca, kot gosta pa bosta sodelovala godba na pihala iz Šmihela in moški pevski zbor SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocijana.

Iz programa sledi, da bomo 24. t.m. v Šentprimozu doživeli lep kulturni praznik, ki bo poleg domačinov v dvorano kulturnega doma „Danica“ privabil tudi številne rojake iz bližnje in dalnje okolice pa tudi iz Slovenije.

Avstrijsko-jugoslovansko društvo ter Kulturni in informativni center SFRJ na Dunaju vabita v torek, 22. maja 1990, ob 19. uri na otvoritev razstave fotografij – Železne plastike Toneta Svetine, ki jih je posnel umetnostni fotograf Peter Paul Wiplinger. Razstava bo odprta do 2. junija 1990.

Peter Paul Wiplinger pa bo teden prej (15. 5. '90) v središču pozornosti na otvoritvi razstave njegovih lirčnih fotografij z naslovom „Govorica podob“ v mariborski galeriji Abanka. Tam bodo predstavili tudi Wiplingerjevo knjigo pesmi „Oporoka časa“, ki jo je v slovenščino prevedel Andrej Kokot.

Ansambel MGL se je po predstavi zahvalil za navdušen aplavz občinstva

Krst Cingelca z „Matičkom“

Če sami nismo zmogli proslaviti 200-letnice prve uprizoritve Linhartove Županove Micke, nam je ta jubilej v naši kulturniški zavesti nedvomno dostojno utrdil ansambel Mestnega gledališča ljubljanskega s predstavami druge Linhartove komedije. Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Zares hvalevredna pobuda Krščanske kulturne zveze!

Linharta je uspeh uprizoritve Županove Micke 28. dec. 1789 v Ljubljani tako navdušil, da je že naslednje leto ponovil še komedijo o Figarovi svatbi francoskega komediografa Beaumarchaisa. Tudi v njej se krepko ponorčuje iz propadajoče plemiške gospode in postavi za

glavna junaka služabnika Matička in Nežko. V spretno zavitem dogajanju in številnih spletkah z izredno duhovitimi dialogi karikira gospo in gospoda pa grajske višje služabnike, ki se vsak po svoje udinjajo za svoje koristi.

Režiser Zvone Šedlbauer je nekoliko presenetil z opustitvijo molierovske igre z vsemi rokokojskimi dodatki predvsem pri baronu, ki ga je brez perike postavil v vlogo sodobnejšega grajskega playboja, vso starinsko patino pa je pustil višjim grajskim služabnikom, ki so si predvsem z nečimrnim oblačenjem in vedenjem skušali ohraniti svoj status.

Pravi „veseli dan“ pa si v svojo kroniko lahko zapišejo borovelski društveniki, saj je bila predstava Matička tudi krst njihove čudovito preurejene dvorane pri Cingelcu na Trati. Dvorana je pravi biser, obnovljena je z občutkom, ki je lahko odraz le globoko kulturnega odnosa do naše dediščine in sedanjih kulturnih potreb. Vsem, na čelu z Melhiorjem Verdedom, iskrene čestitke!

Pa še to: naslovni vlogi Matička in njegove Nežke sta odlično odigrala Boris Kerč in Violeta Tomič, naša znanca iz plesa smrti v Veliki puntariji leta 1986.

Jože Rovšek

Utrjevanje kulturnih vezi

Kulturni stiki med zamejskimi Slovenci in matičnim narodom pomenijo medsebojno oplajenje in spodbudo za nadaljnje delovanje. Zveza kulturnih organizacij občine Radovljica v svoje letne kulturne načrte vključuje tudi stike s kulturnimi organizacijami in društvi na Koroškem, torej s Slovensko prosvetno in Krščansko kulturno zvezo in vanjo vključenimi društvi.

Tokrat je občinska ZKO nalogo gostitelja poverila Kulturnemu društvu „France Prešeren“ v Breznici pri Žirovnici na Gorenjskem, KKZ pa je z naše strani prosila SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah, da se predstavi s svojo kulturno dejavnostjo. Prosvetaši iz Loč so se na gostovanje v Breznici, ki je bilo minuli petek v tamkajšnjem kulturnem domu „France Prešeren“, temeljito pripravili. Celovečerni spored so oblikovale vse kulturne skupine društva, moški pevski zbor, ki ga vodi Aleks Schuster, pod vodstvom Anice Rehsman se je predstavila mladinska skupina, Erika Wrolich pa je s svojim tamburaškim ansamblom sklenila paleto pester kulturne dejavnosti v Ločah. Na željo Ločanov in obeh osrednjih kultur-

nih organizacij pa je pri sporedu z branjem svojih pesmi sodeloval tudi koroški pesnik Andrej Kokot.

Kulturnemu sporedu, ki so ga izvajali gostje iz Loč, so krajanje iz Breznice in okolice sledili z veliko pozornostjo in nastopajoče nagrajevali z navdušenim aplavzom. Pestrost sporeda pa ni prišla do izraza le v raznolikosti posameznih skupin, ampak tudi v veznem tekstu, ki so ga vpletali Franček, Daniela in Jožko. Zanimanje obiskovalcev pa je zbudila tudi miza ob vhodu v dvorano, kjer so bile na voljo kasete s posnetki

loških tamburašev. Občinstvo pa je tudi z odobravanjem sprejelo pozdravne besede predsednice Slovenskega prosvetnega društva „Jepa-Baško jezero“, ki je naglasilo potrebo po medsebojnih stikih, medtem ko je predsednik Kulturnega društva „France Prešeren“ Franci Zupan izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da so bili lahko gostitelji tako odličnih kulturnikov iz Koroške. Ob koncu sta si predsednika izmenjala še spominska darila, pri čemer je bila izrečena želja po nadaljnjem kulturnem sodelovanju.

Mladinska skupina med svojim nastopom v Breznici

KULTURNE NOVICE

CELOVEC – Mednarodna žirija za podelitev letošnjih Petrarkovih nagrad je nagrado za prevajanje dodelila koroškemu pesniku in prevajalcu Fabjanu Hafnerju. Ta se je v zadnjih letih uveljavil kot prevajalec slovenske književnosti v nemščino in obratno. Hafner bo nagrado prejel za prevod Lipuševe knjige Jalov pelin, ki je z naslovom „Verweigerte Wehmut“ lani izšla pri salzburški založbi Residenz. Mlademu pesniku in prevajalcu k nagradi iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo uspeha.

LJUBLJANA – Minutni turek je bil v Cankarjevem domu v Ljubljani literarni večer, namenjen spominu rojstnega dne Ivana Cankarja. Poleg znanih literarnih imen kot so Josip Vidmar, Dane Zajc, Tone Pavček in drugi, so v programu sodelovali tudi pisatelji iz zamejstva. Iz Koroške sta iz svojih del brala Cvetka Lipuš in Janko Ferk.

CELOVEC – Dobitnik letošnje Nagrade dela (Preise der Arbeit), ki jo je letos drugič podelila Koroška Delavska zbornica, je koroški pisatelj Josef Winkler. Žirija je dve priznawalni nagradi prisodila Katarini Haberl in Eberhardu Heideggerju. Podelitev je bila 1. maja v okviru literarnega branja v celovski Delavski zbornici.

ŽRELEC – Sinoči je v programu letošnjega žrelskega kulturnega tedna iz svojih del bral koroški pesnik Mihael Guttenbrunner. Njegova družbeno kritična poezija vedno znova privabi številne poslušalce. Tako je bilo tudi tokrat v novem žrelskem kulturnem domu.

BUDYŠIN – Znana založba lužiskosrbske narodne skupnosti Domočina je v svoj letošnji založniški program vključila tudi izdajo knjige z izborom poezije koroškega pesnika Andreja Kokota. Izbor in prevode bo opravljal lužiskosrbski pisatelj Jurij Koch, ki ga dobro poznamo tudi pri nas na Koroškem, zlati s pisateljskih srečanj na Obirskem in v Brežah.

CELOVEC – V okviru letošnje „Pomladanske kolekcije“ prireditve UNI-KUMA bo nocoj ob 20. uri gledališka predstava Rdeči Pilot v prostorih menze. Kozmokinetično gledališče iz Ljubljane bo predstavilo ponovilo še jutri ob istem času.

Za velikovski okraj je značilna izjemno nizka raven gospodarske infrastrukture, ki je z zaprtjem tovarne Obir utrpela še dodaten hud udarec. Značilno pa je tudi, da poleg industrije peša tudi obrt, da je okraj kot celota tudi turistično premalo razvit, kmetijstvo pa iz leta v leto bolj potisnjeno ob rob. Ob tem, da je delež vozačev med najvišjimi v vsej Avstriji, pa preti še dodatna nevarnost: kljub drugačnim izjavam vodstva podjetja, se tudi delavcem v tovarni Leitgeb v Sinči vasi bodočnost ne kaže rožnata. Torej skrajni čas, da tudi pristojne oblasti kočno začnejo ukrepati.

Odgovora še ni: bo Leitgeb uresničil projekt varstva okolja ali pa bo zaprl?

Zasnove za razvoj velikovškega okraja

ANDREJ MOHAR

Pozorni na celovit razvoj

Klub slovenskih občinskih odbornikov (KSOO) si je zastavil nalogo, da izdela razvojni načrt za ves okraj.

V ta namen je prejšnji teden sklical širši sestanek, na katerem so poleg občinskih odbornikov in za komunalno politiko zainteresiranih Slovencev sodelovali tudi zastopniki gospodarstva iz tega okraja. Že v uvodu je bilo poudarjeno, da mora tudi KSOO posvetiti svojo pozornost splošnemu razvoju okraja, kar pomeni, da mora razpravljati tako o potrebah industrije, obrti, kmetov, turističnih podjetij kot tudi poskušati zagotoviti prebivalstvu ustrezno stopnjo storitvenih dejavnosti.

Prav iz tega izhodišča se je razvila zanimiva razprava, ki bo – v strnjeni obliki – predstavljala tudi osnovo za obširno stališče KSOO oziroma služila za osnutek razvojnega programa za okraj Velikovec, ki bi namreč morali biti že zdavnaj obdelan v takem projektu, toda

dežela je doslej odlašala in dajala prednost drugim okrajem.

S pravo mero razviti industrijo

Slovenski odborniki so se najprej posvetili vprašanju razvoja industrije, pri čemer so že uvodoma ugotovili, da je treba prav pri tem obdržati pravo mero, predvsem pa skrbeti tudi za to, da bosta industrija in turizem v okraju lahko tudi vzajemno preživele. Nadalje so menili, da za strukturo celotnega okraja nikakor ne zadostuje, če bi industrijo koncentrirali samo v predvidenem industrijskem parku v Suhem blatu. Zato se KSOO zavzema tudi za to, da bi vsaj del načrtovanih investicij uporabili tudi v občini Sinča vas, kjer že doslej deluje industrijska podjetja in ki imajo poleg tega tudi dobro prometno povezavo.

Isto velja, po mnenju slovenskih komunalnih politikov in gospodarstvenikov, tudi za obrt, ki pa je iz vidika varstva okolja dosti manj problematična. Ob vprašanju

lokacije morebitnih novih obrtnih podjetij pa se KSOO zavzema za pamentno porazdelitev, tako da bi – v kolikor je to mogoče uskladiti s siceršnjimi načrti – v vsaki posamezni občini imeli ljudje možnost za zaposlitev, to pa v sednji situaciji velja še posebej za področje doline Bele.

Novi poudarki v turizmu!

Čeprav so predvsem nekateri samostojni gospodarstveniki tarnali nad prenizko stopnjo poguma v zvezi s tveganjem posameznikov, pa se prav na področju turizma kaže, da je tak pristop nekoliko problematičen. Sicer so nekatere občine (oziroma njeni prebivalci) pravočasno spoznale možnosti gospodarskega uspeha z ustanavljanjem turističnih podjetij, toda tudi pri tem se vsekakor kaže, da so največjega pomena prav okoliščine. Zato tudi KSOO sicer ocenjuje, da je potrebno turistično razviti predvsem tiste kraje, ki imajo za to dane pogoje (jezera), kljub temu pa se ne smejo zanemariti tudi odročni kraji, ki pa bi bili lahko prav z načrtnim razvija-

njem, npr., etnografskih in kulturnih posebnosti, lahko soudeleženi pri ustreznem gospodarskem razvoju.

Drug primer za to, da je treba k turizmu pristopati s previdnostjo, pa je načrt Interalp-centra na Peci. Čeprav je bilo tudi že od deželnih politikov slišati, da bi bili celo pripravljene sofinancirati tak smučarski Eldorado, pa je tudi v tem primeru potrebno ohraniti pravo mero. Gre namreč za to, da se prav v tem področju nahajajo edinstvene zaloge pitne vode, ki jih bo že kmalu koristila skoraj vsa srednja Koroška, po drugi strani pa gre seveda tudi za to, da na Peci ni računati s takim navalom turistov kot v že afirmiranih smučarskih centrih, npr. v Bad Kleinkirchheimu ipd., ki so neposredno ob avtocestah za ZRN ali Italijo.

Seveda pa je treba v interesu smučarjev iz vse Podjune tudi pripomniti, da naj bi Peco uredili tako privlačno, da bo kot rekreacijski center služila prebivalcem iz okolice, hkrati pa bo vsaj z določenimi davki donosna tudi za okoliške občine.

Pozabljeni kmetje

Zelo slaba pa je situacija kmetov v okraju. Poleg tega, da so jim določili skoraj najnižje kontingente za oddajo mleka, jim oblasti, med njimi tudi Kmetijska zbornica, preprečujejo pot do alternativnih dejavnosti. Ko se je med kmeti v Podjuni npr. porodila zamisel, da bi lahko s pridelovanjem sončnic zapolnili vrzel v Avstriji, jih je kaj hitro minila volja, ko pa menda nekeje v okraju ni mogoče postaviti večje stiskalnice. Tudi iniciativa, da bi se kmetje sami povezali v združenjih za prodajo kmetijskih izdelkov, je bila zatrta. Na tem področju „kraljuje“ Agroserta, pa tudi druge „uradne“ ustanove onemogočajo vsakršno kreativnost, tako da bi bilo nujno potrebno izsiliti zaposlitev posebnih pospeševalcev za kmetijstvo v velikovškem okraju, ki bi dejansko lahko pomagali podjunskim kmetom.

Dovoznica ima prednost

Toda v tem vprašanju še ni pričakovati skorajšnje rešitve. Na deželni ravni teče razprava vse prej le o tem, kje bi speljali dovoznic na avtocesto Gradec – Celovec. Zdi se, da bi za kak mogočen most, npr. čez Lipico, namenili kar več sto milijonov, medtem ko denarja za splošen razvoj uradno ni. Povrh tega pa bi bil tak most povsem nepotreben, saj bi po mnenju slovenskih občinskih odbornikov povsem zadostovalo, če bi izboljšali in razširili cesto skozi Tinjsko polje. Ta bi namreč lahko pokrila tako potrebe gospodarstva kot tudi turizma.

S tem prihranjeni denar bi dežela lahko dejansko uporabila za razvoj velikovškega okraja. Prav iz tega vidika posvet KSOO ni bil le potreben, temveč bo na tej osnovi izdelani načrt lahko postal tudi prava spodbuda za razmišljanje in za ustrezna dejanja.

„Za šefe dvojno...“

V SV z dne 8. 5. 1990 je „obs“ objavil članek z gornjim nazivom. Obratni svet pri Zvezi slovenskih zadrug (OS-ZSZ) ugotavlja, da morebitna nesoglasja z vodstvom v firmi ne objavljala v časopisih, temveč jih neposredno uredi v podjetju samem.

Pisca gornjega članka pozivamo, da v bodoče podpiše članke s pravim imenom in da ne vtika nos v zadeve, katere mora zastopstvo delojemalcev pri Zvezi samo urediti.

Za obratni svet pri ZSZ:
Janko Oitzl, Martin Resmann, Jakob Blaschitz in Alexander Konec.

Podpis „obs“ smo pri glasah uporabili že večkrat. Da so po tej objavi člani obratnega sveta postali očitno tarča napadov, nam je žal, po drugi strani pa nam je živčna reakcija „šefa“ ZSZ v dokaz, da smo zadeli v črno! **Uredništvo**

Tri obletnice – vzrok za praznovanje

VRBA. – Kar tri obletnice so povod za veličastno slavo v Vrbi: letos namreč praznujejo 400-letnico turizma v občini, 40. obletnico kazina ter 25. letnico Lisa-filma, filmskega podjetja, ki je pred 25 leti začel snemati filme v okolici Vrbe. Skupaj z propagandnim združenjem avstrijskega turizma so za čas med 24. in 27. majem pripravili veliko slavo, na katerega bodo v Vrbo povabili tako znane filmske igralce kot tudi senzacijo iz Amerike, imitatorje legendarnih Beatlesov.

Vse te dogodke pa nameravajo s pridom izkoristiti tudi za turistično propagando.

Kot je dejal deželni svetnik Koschat, so se najavile tudi že televizijske ekipe iz raznih evropskih držav, ki bodo poročale o dogodkih v Vrbi, hkrati pa tudi predstavile druge turistične možnosti, predvsem občin ob Vrbskem jezeru, pa tudi posebnosti krajev na zgornjem Koroškem. Vse te dejavnosti naj bi predstavile Koroško kot deželo, v kateri je dopust pravo „poletno doživetje“.

Big band osvojil srca poslušalcev že kar pri svojem prvem nastopu

PLIBERK – V soboto, 28. 4., je društvo „Godba na pihala Šmihel“ priredilo pri Schwarzlu v Pliberku svoj drugi pomladni koncert. Zbralo se je, kar lepo število poslušalcev, ki so z burnim aplavzom spremljali izvajanja nastopajočih. Koncert so sooblikovale tri skupine in sicer: Godba na pihala, Jazz-ansambel „Gambrige kut'n“, ter Big-band DGNP. (Godba KPD Šmihel tudi letnos ni bila pripravljena sodelovati).

Prvi del je z deloma novimi skladbami pod vodstvom Hanesa Košutnika izvedla že znana zasedba društva Godba na pihala Šmihel. Gambrige Kut'n, pod vodstvom Tončija Feiniga, je z dvema skladbama navdušila zlasti mladino, ki je bila med publiko v večini.

Radovednost navzočih pa je predvsem pritegnil tretji

del koncerta, v katerem je prvič nastopil domači Big-band, saj koroški Slovenci te vrste ansamblov doslej še nismo imeli. Zato ni čudno, da so ritmični zvoki publiko povsem prevzeli in da bučnega aplavza ni hotelo biti konec.

Mladim muzikantom, posebno njihovu dirigentu Hanesu Košutniku k velikemu uspehu iskreno čestitam, ter jim želimo, da bi ves njihov trud, ki so ga vložili v to zahtevno panogo, bil poplačan z mnogimi nastopi. S takim koncertom se lahko postavijo povsod, tudi pred še tako zahtevno publiko. Škoda, da se o tem niso prepričali pristojni funkcionarji naših osrednjih kulturnih organizacij KKZ in SPZ, ki so se izkazali s svojo odsotnostjo.

St.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sobota 12. 5. 20.00	avla ljudske šole v Žitari vasi	PEVSKI KONCERT pod geslom „S pesmijo po svetu“ – ob tej priložnosti se bo zbor predstavil v novih oblekah	SPD „Trta“
Sobota 12. 5. 16.00	ORF-teater v Celovcu	IGRA O SOŽITJU MED SOSEDI za ljudi od 5. leta naprej – nastopa gledališče „Trit- pretl“ z Dunaja	Kulturno društvo „Pri Joklnu“
Sobota 12. 5. 19.30	dvorana Kassl v Škocijanu	MATERINSKA PROSLAVA – na sporedu bo petje, recitacije, igrice; nastopa 4. a razred ljudske šole; nadalje sodelujejo: MoPZ „Vinko Poljanec“ in tamburaški ansambel iz Loč, povezava Miha Vrblinc	Otroški zbor Škocijan
Sobota 12. 5. 19.45	kulturni dom v Dobri vasi	MATERINSKA PROSLAVA sodelujejo: otroška skupina SPD „Srce“ in otroci družine Wastl	
Sobota 12. 5. 20.00	farna dvorana v Žvabeku	KONCERT IN MEMORIAM BARBARE POTOČNIK Sodelujejo: oktet „Suha“, otroška skupina Žvabek, Mlada „Podjuna“, Pevsko-instrumentalna skupina Žvabek	KPD „Drava“
Sobota 12. 5. 17.00	kulturna taberna Pri Joklnu v Celovcu	OTROŠKA PRIREDITEV nastopa gledališče „Tritpretl“ z Dunaja	Kulturno društvo „Pri Joklnu“
Sobota 12. 5. 20.00	pri Kovaču na Obirskem	MATERINSKA PROSLAVA IN PREDSTAVITEV DOKUMENTACIJSKEGA DELA O OBIRSKEM NAREČJU – delo je napisal naš rojak, univ. asistent mag. dr. Ludvik Karličar. Spored bodo sooblikovali domačini s petjem in recitalom v narečju; uvodne besede dv. sv. dr. Pavel Apovnik	SPD „V. Polanšek“
Sobota 12. 5. 19.30	kulturni dom v Šentprimozu	MATERINSKA PROSLAVA – spored oblikujejo: otroci iz vrtca, učenci ljudske šole, učenci glasbene šole in mlajši mladinski zbor	SPD „Danica“
Nedelja 13. 5. 19.30	v gostilni pri Miklavžu, Bilčevs	MATERINSKA PROSLAVA Nastopajo: Moški in mladinski pevski zbor SPD Bilka, otroške skupine, šolarji ljudske šole	SPD „Bilka“
Nedelja 13. 5. 14.30	gostilna Folta v Sl. Plajberku	MATERINSKA PROSLAVA nastopajo: Kvartet bratov Smrtnik in domači zbor	SPD „Vrtača“
Nedelja 13. 5. 19.00	Pri Tišlerju v Šentjanžu	Otroška igra MUCA COPATARICA nastopajo domači otroci	SPD „Šentjanž“
Nedelja 13. 5. 10.00 oz. (po maši)	v kulturnem domu na Radišah	MATERINSKA PROSLAVA sodelujejo domače skupine	SPD „Radiše“
Ponedeljek 14. 5. 9.00	Dom prosvete v Tinjah	KOROŠKI SLOVENC V LETIH 1918-1930, Z OZIROM NA PLEBISCIT 1920, predavatelj: dr. Teodor Domej	Sodalitas
Sreda 16. 5. 19.30	veliki javni studio avstr. radio v Celovcu	SREČANJE MLADIH SLOVENSKIH GLASBE- NIKOV TREH DEŽEL sodelovali bodo solisti in orkestri iz Italije, Slovenije in Koroške	Društvo „Glasbena šola“
Sreda 16. 5. 20.00	Dom prosvete v Tinjah	ODPRTOST ZA EVROPO ALI REGIONALNA IZOLACIJA? – podijska diskusija, sodelujejo: Lojze Peterle, Erwin Paska, Jože Mencinger, Arnulf Schatzmayr, Joza Habernik, Taras Kermauner, Janko Zerzer, vodja diskusije Pavel Apovnik.	Sodalitas
Petek 18. 5. 19.30	Mladinski dom v Celovcu, Mikschallee 4	JURIJ TEPČEK (osramočeni zakonski mož) Molierova komedija – gostuje igralska skupina „GEOSS“ z Vač pri Litiji	SPZ, MD SŠD
Petek 18. 5. 20.30	gostilna Juenna v Čepičah	FILMSKI VEČER „Severna in Južna Amerika“ predvaja Jože Balant iz Ljubljane	SPD Celovec
Sobota 19. 5. 20.00	Mohorjeva v Celovcu	ŠOLSKI PRAZNIK – 1. ROJSTNI DAN DVOJEZIČNE LJUDSKE ŠOLE MOHORJEVE V CELOVCU Na prireditve vabijo združenje staršev, otroški vrtec „Naš otrok“ in Pastoralni center	

Mohorjeva ljudska šola

razpisuje mesto VZGOJITELJICE za popoldansko varstvo.

Pogoji: znanje obeh deželnih jezikov, zaključena izobrazba vzgojiteljice ali varuške oz. glavnošolske/ga učiteljice/ja.

Ponudbe z življenjepisom in potrebnimi spričevali o kvalifikaciji pošljite do konca junija ali v začetku julija 1990 na naslov: **Vodstvo dvojezične Mohorjeve ljudske šole, 10.-Oktober-Straße 25, 9020 Celovec/Klagenfurt.**

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 9. 5. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,30	11,90
za 1 angleški funt	£ 18,95	19,95
za 100 franc. frankov	f 204,00	214,00
za 100 ital. lir	Lit 0,935	0,985
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 808,00	832,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 616,50	634,50
za 100 nemških mark	DM 693,90	711,90

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

1 šestica	10.904.277,-	33 dvanajstic	74.209,-
13 petic z dod. števil.	279.596,-	715 enajstic	1.712,-
270 petic	20.193,-	6685 desetice	183,-
14.989 štiric	487,-	nobene stave	
271.486 trojk	33,-	2 jokerja	1.148.860,-

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

**Mikschallee 4,
9020 Celovec,** telefon:
(0 463) 32 385

Brezplačno izposoja knjige, revije, mladinske zvočne kasete in VIDEO-kasete (kavcija 50, izposojnina 10 šil. na dan). Študijska knjižnica je odprta: ob ponedeljkih, torkih od 10. do 18. ure, ob sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure.

ŠPORT

BANIČ H – Aerobika za vsakogar: aerobna gimnastika – privlačna novost v telesni kulturi. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 240 str.: ilustr.

BELAN J – Jogging: knjiga, v kateri boste našli odgovore na vsa vprašanja o teku. – Ljubljana: Delavska enotnost. – 184 str.: ilustr. – (Zbirka Prosti čas)

GROŠELJ V – Prehodil bi svet za en sam nasmeh: zanimiv alpinistični dnevnik edinega Jugoslovana, ki se je povzpel na najvišje vrhove šestih celin. – Ljubljana: Državna založba Slovenije. – 133 str.: ilustr.

KALČIČ B – Akrobatsko smučanje: učbenik za šolanje strokovnih kadrov. – Ljubljana: Tehniška založba Slovenije. – 143 str.: ilustr.

RAJTMAYER D – Tek na smučeh: tehnika – metodika – oprema – mazanje. – Maribor: Obzorja. – 84. str.: ilustr. – (Slovenski dom; 13)

SLUGA S – Telesna vzgoja: priročnik za učitelje. – Ljubljana: Mladinska knjiga. – 228 str.: ilustr.

ZUPAN M – Jadranje na deski: knjiga nudi čimveč znanja o jadrnanju na deski... – Ljubljana: Mladinska knjiga; Koper: Lipa. – 191 str.: ilustr.

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Sam ni dvignil ogrinjala, pod katerim je bilo Jacquelinino truplo. Hotel si jo je ohraniti v spominu, kakor je bila, ko je še bila z njim.

Stopil je na cesto. Poiskal si je pogrebniha in plačal dostojen pogreb, ki ga je podjetnik obljubil pripraviti naslednji dan.

Za šesterico pogrebcev in za duhovnikom in njegovim spremstvom je stopal samo Sam. Na pokopališču ni bilo ob tej dopoldanski uri niti enega radovedneža, ki bi stopil za njimi.

Se isti dan je izbral

nagrobni spomenik in poskrbel, da bo nekdo negoval Jacquelinin grob. Na kamnito ploščo je velel uklesati besede:

„Tukaj počiva prelepa Indijanka Jacqueline, ki se je izgubila v svetu belega človeka. Pustite jo pri miru s civiliziranimi prevarami vsaj na tem kraju.“

Ta grob neka roka še vedno lepo oskrbuje. Vsako leto se pojavijo na njem sveže črnastostive mačice. Nihče ne ve povedati, kdo jih

prinaša na njen grob. Mi, ki poznamo njeno zgodbo, pa si lahko mislimo, da jo obiskuje Sam Marin. Že zdavnaj je bil opustil prodajanje sveč. Preveč so ga spominjale na žalostni konec Indijanke, ki jo menda še vedno ljubi.

Janet je zaploskala s svojimi nežnimi rokami. Ves čas je napeto poslušala, čeprav ni razumela Dušanovega jezika. Očividno je znala zgodbo na pamet.

„Si to sam doživel?“ sem vprašal.

„Nekaj tega že, kot si uganil. Vsega pa ne. Tisti češki priseljenec iz Flin Flona je edini v resnici doživel to zgodbo do kraja.“

„Povest je napisana preprosto in je zato še bolj učinkovita. Čestitam tvojemu talentu.“

„Hvala... A zato ti je nisem prebral.“

„Pa mi povej, zakaj si hotel, da jo slišim prav danes?“

Dušan je počakal, me resno pogledal, potem pa naglo pribil:

„Hotel sem, da čimprej spoznaš svet, v katerega si stopil.“

„Svoj namen si dosegel. Ne bi si mislil, da so mogoče take stvari.“

„Tukaj je vse mogoče. Zato moraš biti previden. Nikar se nikjer ne prenašli z ljudmi, ki jih spoznaš. Vsega so zmožni.“

„Pazil bom na to. Ne bi rad končal tam, kjer zdaj delam.“

Ker sva tačas iz pozornosti do Janet govorila angleško, se je še ona oglasila:

Mislim, da si se pravočasno odločil za odhod iz tiste grobnice. Dobro pa je, da si spoznal še drugo stran naše medalje.“

„Ta Jacqueline mi je tudi povedala svoje,“ sem se zahvalil.

„Ne misli, da piše Dušan v tej povesti o meni,“ je povzela.

„Jaz sem iz rodu Mohawk.“

Občutil sem silen ponos v njenem glasu.

Pri Stevu nisem zvedel prav nič spodbudnega. Z delom je letos nekam posebno slabo, mi je zatrdil. Začudil se pa ni, ko sem mu rekel, da odhajam iz bolnišnice.

„Za tako delo moraš biti nekje udarjen,“ je glasno pomislil.

„Ali pa duševno in telesno na psu,“ sem nadaljeval, „kakor tisti siromaki, na katere naj bi pazil.“

„Bo že boljše,“ me je potožil. „Stopi na urad za delo. V mestu imamo tudi klavnico, mogoče bi tam delali kaj več. Ali pa v mlekarni, ki ni majhna, saj so vsenaokrog velike živinske farme.“

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 11.5.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Ljubezen na drugi pogled; 13.55 Svet pripada ženski; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Dom za živali; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Primer za dva; 21.20 V časih kot tile, v 4 nadaljevanjih; 22.10 Pogledi s strani; 22.50 Kaj in Abel; 0.40 Poročila.	16.25 Leksikon umetnikov; 16.45 Dream West – veliki sen; 17.30 Shajališče narava; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; Kulturni žurnal; 20.15 Težišče „Evropa“; 22.00 Čas v sliki; 22.50 Dekalog, dva; 23.55 P. Flynnov cirkus; 1.15 Jimi Plays Monterey; 2.05 Poročila.	9.00 Spored za otroke: Narodni park; Bill Oddie v raju; Albanska vas za zidovi; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Tednik; 18.15 Spored za otroke: Ku-ku; Poltrona expres; Noro, norejša, norišnica; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Bajke na Slovenskem; 20.55 Smileyjevi ljudje; 21.50 Dnevnik; 22.50 Hotel paradiž.	
SO 12.5.	9.05 Sinha Moca; 11.00 Dediščina Guldenburgovih; 14.15 Večni Rembrandt; 15.55 Spored za otroke; 18.00 Snidenje; 18.30 Nogomet; 19.00 2x7 – 7 dni sporeda na 2 kanalih; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Vi želite – mi zaigramo – filmi na izbiro: Doktor Živago, V vrtincu, Ben Hur; 23.25 Športna reportaža; 0.00 Coma.	15.25 Leksikon umetnikov; 15.45 Iz parlamenta; 16.45 Točke, metri in sekunde; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Zgodbe iz Avstrije; 21.15 Odprte meje; 23.00 Aktualno; 23.05 Šport; 1.15 Poročila.	8.30 Spored za otroke: Radovedni Taček; Lonček kuhaj; Miško Poleno; Ciciban, dober dan; Alice v deželi risb; Ovčar Hobo; 13.40 Rock kompas; 14.25 Past za starše; 16.45 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; Utrip; 20.20 Zrebanje; 20.30 Kolo sreče; 22.05 Dnevnik; 22.25 Grehi; 23.15 Tat otrok; Videostrani.	Film po izbiri gledalcev Sobota, 12. 5. 1990, TV A1, 20.15 – Ta večer bo v znamenju monumentalnih filmov. Televizijski gledalci imajo na voljo izbiro treh znanih filmske stvaritve: „Doktor Šivago“, „V vrtincu“, „Ben Hur“. Televizija bo predvajala film, za katerega se bo (po telefonu) odločilo največ gledalcev. Mi smo se odločili za film „Dr. Šivago“, upajmo, da ga bo izbrala tudi večina gledalcev.
NE 13.5.	9.05 Sinha Moca; 9.05 Univerzum; 10.30 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 13.35 Buona sera, Mrs. Campbell; 15.35 Spored za otroke; 17.00 X-Large; 18.30 Dom za živali; 19.15 Loto: žreb; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Materinski dan; 21.50 Lucija di Lammemoor; 0.25 Aktualno.	9.05 Kulturni obzornik; 10.30 Budimpeštanska legenda; 13.00 Dober dan, Koroška; 14.15 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Kraj zločina; 21.50 Aktualno; 21.55 Dva kot mačka in miš; 23.35 Serpico.	8.50 Otroška matineja: Živ žav; Poltrona expres; Noro, norejša, norišnica; 10.15 J. Gould: Grehi; 11.00 Alo, alo; 14.10 Formula 1; 14.55 Pesem Evrovizije '90, posnetek; 16.30 Dnevnik; 16.45 Vozijo ponoči; 18.50 Risanka; 19.30 Dnevnik; Vreme; 20.05 Balkan ekspres; 22.25 Dnevnik; 22.45 Sova – Shaka Zulu; Videostrani.	Humoreske Sobota, 12. 5. 1990, TV A2, 20.15 – Komur ni za dolge in zahtevne filme, se bo odločil za oddajo Zgodbe iz Avstrije. Pri tem gre za vedre epizode iz avstrijskih zveznih dežel, ki sta jih zbrala in filmsko realizirala Bernhard Schärfl in Werner Hagen.
PO 14.5.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Buona sera, Mrs. Campbell; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Dom za živali; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Hunter; 22.00 Pogledi s strani; 23.35 Aktualno; 23.40 Serpico; 0.25 Poročila.	16.40 Leksikon umetnikov; 16.45 Vklonpa centrala stvarstva; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Hotel Paradies; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Nafta – iskanje črnega zlata; 23.10 Sledovi...; 0.10 Aktualno.	9.00 Spored za otroke: Zgodbe; Beltiška banda; 15.35 Sova – Shaka Zulu; 16.30 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Radovedni Taček; Alice v deželi risb; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Predvidljiv umor, nemška drama; 21.50 Osmi dan; 22.35 Dnevnik; 22.55 Operne zgodbe; 23.55 Sova – Shaka Zulu.	Komedija Fritza Eckhardta Nedelja, 13. 5. 1990, TV A1, 20.15 – Naslov komedije znanega avstrijskega igralca in dramatika Eckhardta je „Muttertag“ (materinski dan). Torej primeren naslov za praznik mater oziroma za vedro zabavo, v kateri se avtor krepko pošali z županom malega mesta, ki je zvedel, da je njegova mater veliko bogastvo, sam pa iz tega skuša izviti svojo korist – finančno in za kariero.
RADIO KOROŠKA 18.10–19.00 Petek, 11. 5. Novo mladje Sobota, 12. 5. Od pesmi do pesmi – od srca do srca (M. Hartmann) Nedelja, 13. 5.		Dober dan, Koroška Spored za 13. 5. 1990, ob 13.00, TV A2 predvidoma z naslednjimi prispevki: ● Materinski dan ● Otrok iz retorte ● Valentin Oman razstavlja v Trzinu ● Nogomet: SAK : Pliberk ASK : Bilčovs ● Košarka: Ekipa slov. gimnazije na zveznem finalu		

Še enkrat „K volitvam v Sloveniji“

V Slovenskem vestniku (občasno pa tudi v drugih listih) že dolgo z zanimanjem prebiram kritične, družbeno angažirane in domiselno napisane komentarje prijatelja dr. Francija Zwittra ml. ali fra-tra. Njegovi avtorski zapisi me večkrat prvi opozarjajo na posamezne dogodke ali pojave in na sicer prikriti procese, ki jih obravnava bodisi v koroškem, v širšem avstrijskem ali v enotnem slovenskem prostoru. Če se tudi tokrat strinjam (ob komentarju „K volitvam v Sloveniji“ v SV 4. 5. 1990) z njegovim opozorilom, da po volitvah Slovenija ni postala „izvoljena dežela“ in Slovenci ne „izvoljeni narod“, pa nikakor ne morem soglašati z njegovo neargumentirano zaključno trditvijo, češ da naj bi bili „politični tabori na Slovenskem... sad demokratične prenovе Zveze slovenskih komunistov“.

Ne da bi želel obnavljati stare pravde o jajcu in kuri in ne da bi se sam spuščal v obširnejšo argumentacijo, trdim, da je res prav nasprotno: demokratična prenova Zveze slovenskih komunistov je sad nastanka novih političnih taborov na Slovenskem! Kronološki pregled razvoja slovenske družbe v zadnjih letih to jasno potrjuje. O medsebojnem vplivanju, povezanosti procesov v različnih slovenskih političnih taborih, o jugoslovanskih aspektih in evrop-

skih primerjavah je seveda mogoče razpravljati, ne pa izhajati iz nekakšne „demokratične prenovе ZKS“ same po sebi („eo ipso“ ali „an sich“) ali celo po genialnem načrtu in volji utrjevanja, šarmantnega in galantnega modrookega lomilca ženskih src in lovilca njihovih glasov! Kako je z demokratično prenovo in s konservativizmom je v istem SV na sosednji strani zelo točno (vsaj po mojih izkušnjah in po mojem vedenju) povedal Lojze Peterle: „Pri nas na slovenskem je sedaj tisti del, ki vztraja na starem, levica.“

Nisem prepričan, da bi vzdržal resno kritiko tudi pripis k Zwittrinu komentaru, da je namreč uredništvo SV o „volitvah v Sloveniji“ dosledno samo poročalo, ne pa komentiralo, ker se v nasprotju do drugih časopisov zavestno ni hotelo vmešavati v notranje zadeve Slovencev, ki živijo v Sloveniji. Še mene, ki nisem poklicni časnika, le oblika drugega dela zadržuje, da se še večkrat v člankih ali pismih bralcev ne „vmešavam v notranje zadeve Slovencev“ na katerikoli strani meje. Naprošen od „drugega časopisa“ pa sem tokrat po neprespani povolilni noči celo napisal komentarno poročilo o prvem krogu volitev in ga objavil v Našem tedniku 13. 4. 1990 (kjer je na voljo za branje in kritično presojanje).

Do danes sem seveda prebral

že več ducatov poročil, izračunov in komentarjev slovenskih volilnih rezultatov in pričakovanih sprememb v slovenski družbi, najprej seveda v njenih vrhovih. Nikjer pa še nisem videl zapisane ugotovitve, da bi bila absolutna zmaga Demosovega bloka še izdatnejša, če ne bi vsaj pri volitvah v zbor združenega dela bistveno sovplival žreb, ki je določal vrstni red kandidatov. Pregled izvoljenih kandidatov namreč pokaže, da je v več kot dveh tretjinah volilnih enot zmagal kandidat, ki je bil izzreban na prvo mesto liste; liste pa so imele tudi do 49 kandidatov. Kjer so volili po dva ali tri kandidate, so kar praviloma prodrli še drugi in tretji z liste. V vseh treh primerih, ko je bil vseeno izvoljen zadnji z liste (tudi to je oblika protestnega glasovanja), je bil to kandidat Demosa. Na obeh univerzah so učitelji gladko odpadli: prevladujoča množica študentskih volilcev je v Ljubljani in v Mariboru izvolila študentska poslanca. Tako „izzreban“ sestav zbora združenega dela republiške skupščine je slaba legitimacija tako za resnost volilcev po podjetjih kot za tokrat veljaven volilni sistem. Do že najavljene spremembe ustave in ukinitve tega zbora skupščine pa bodo ti „izzrebanici“ enakovredno krojili usodo slovenskega naroda. Ker so od sedanjih strank v podjetjih imeli svoje organizacije le komunisti in mladinci-liberalci, so si z množico svojih kandidatov in večjim dele-

žem med njimi „izzrebanih“ s tem nekoliko izboljšali svoje pozicije v novem parlamentu, kjer ima Demos v ostalih dveh domovih skoraj dve tretjini (na strankarskih listah izvoljenih) poslancev.

Bolj zaradi zgodovinske natančnosti kakor izlobe naj zapišem še, da je Milanu Kučanu do zmage v tekmi za „tolažilno nagrado“ – predsedstvo republike – ob preveč očitnem favoriziranju medijev pomagal še poznani „predsedniški bonus“ (kdo bi v ranjki habsburški monarhiji glasoval zoper dobrega sivolasega cesarja?) in – za procent ali dva – tudi žreb: tudi on je bil izzreban na prvo mesto liste drugega kroga volitev. Čeprav smo ob njegovi izvolitvi videli teči šampanjec v potokih, ne bi bilo dobro pozabiti, da 657.196 prejetih glasov res pomeni 58,59% veljavno oddanih glasov, a hkrati samo 44,4% glasov vseh slovenskih volilcev, saj je bila v drugem krogu odsotnost velika. Še pred par meseci skoraj neznanemu nekdanjemu političnemu zaporniku in povratniku iz izgnanstva v tujini dr. Jožetu Pučniku pa seveda ostaja tolažba, da je od enega ugotavljanja razpoloženja volilcev do drugega vztrajno pridobil in da je predsedniške volitve potemtakem izgubil predvsem v tekmi s časom, hkrati pa je kot predsednik Demosa gladko zmagal v volitvah za prvi svobodni slovenski parlament.

Janez Stergar, Ljubljana

Vabilo

Odbor šolske skupnosti na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu prireja

v nedeljo, 27. maja '90
ob 14.30 uri
v veliki dvorani doma
sindikata v Celovcu

Šolsko akademijo
pod geslom
„GREMO V VES“

Poleg raznih skupin Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence sodelujejo kot gostje kulturni ustvarjalci Katoliškega prosvetnega društva iz Šmihela in dijaki HTL iz Beljaka.

Odbor šolske skupnosti na Zvezni gimnaziji in zvezni realni gimnaziji za Slovence.

od
vse povsod

Drugačni radio za Koroško

UKW 100,5 MHz

Nedelja, 13. maja
od 11. do 13. ure

1. Celovec: Prijavljanje k dvojezičnemu pouku se je pričelo. K temi „Vpisovanje šolarjev“ – razmišljanje Janka Messnerja v letu 1988

2. Alternativa Alpe-Jadran v Gradcu: Manjšine – tujci v svoji domovini.

3. Kratke informacije (Proces Kärntner Krone – Peter Gstettner in drugo.

Ponovitev oddaj vsako
sredo od 16. do 18. ure.

Koroška Hypo-banka kmalu v Sloveniji?

Koroška deželna in hipotekna banka „Hypo-bank“ je na svoji bilančni tiskovni konferenci pretekli teden v Celovcu napovedala tudi ofenzivno nastopanje v tujini. Njen predsednik dr. Kapeller je s tem v zvezi dejal, da banka pozorno spremlja tako gospodarski kot tudi politični razvoj v Jugoslaviji, posebej še v Sloveniji. Po njegovih besedah imajo v predstojništvu banke že „zelo konkretne načrte o udeležbah oz. tudi o ustanovitvi lastne banke v Sloveniji“.

„Slovenija se odpira tržnemu gospodarstvu oz. zahodnemu gospodarskemu trgu, tako da je razumljivo, da hočemo tudi mi izkoristiti tak razvoj“, je dejal dr. Kapeller. Pri tem je še omenil, da bi bil lahko kot prva lokacija v Sloveniji za Koroško Hypo-banko Kranj. Štajerska Hypo-banka pa pripravlja načrte za udeležbo oz. ustanovitev svoje banke v Mariboru.

Koroška Hypo-banka je na mednarodnem področju že

prisotna v Italiji, kjer je lansko leto sklenila kooperacijski sporazum z eno največjih italijanskih specialnih bank, Efibanca v Rimu. Leta 1989 pa je bil tudi sprejet sklep, da se poleg že obstoječe banke Hypo-Service v Vidmu ustanovi še dodatna hčerka banke (Tochtergesellschaft) v Italiji. Ustanovljena je bila „Hypo-Commerciale“, ki služi prodaji proizvodov Hypo-banke.

S prirastkom 7,7 odstotka na skupno 23,2 milijarde šilingov bilančne vsote je Hypo-Koroška v letu 1989 obdržala pozicijo največjega denarnega inštituta na Koroškem. Celotna vsota posojil se je v preteklem letu zvišala za 859 milijonov šilingov na 17,1 milijarde, hranilne vloge pa so se v istem času povečale za 9 odstotkov, kar je nad avstrijskim povprečjem. V pozitivni bilanci za leto 1989 niso zajeta različna posojila za pospeševanje gradnje lastniških in združniških stanovanj v obsegu skoraj 15 milijard šilingov.

Ivan Lukan

Za nakit pravijo, da začara ženske. Toda slika se je spremenila: sicer so tudi koroški zlatarji na posebnih razstavi prikazovali le ženske – preobložene z nakitom –, toda statistika govori drugače: delež nakita, ki so ga v zadnjem letu prodali moškim, je narasel že skoraj na 40%.

Drage vonjave

Jean Paul Goude, reklamni oblikovalec in fotograf francosko-ameriškega rodu, avtor reklam za Kodak in Citroen, predvsem pa režiser spektakularne paradne prireditve na pariških Champs Elysees ob 200-letnici francoske revolucije, je vse prej kot skromen. Za snemanje polminutnega črno-belega video-spota za novo Chanelovo kolonjsko vodo za moške je potreboval šest mesecev priprav in milijardni proračun, saj je hotel imeti postavljeno tudi gigantsko palačo v studiu v Rio de Janeiru. Ali bo Chanel s to kolonjsko vodo dobil reklamne stroške povrnjene, še ni jasno. Vesele pa so kajpada manekenke, katerih je Goude za spot potreboval kar 47.

Konkretni načrti o udeležbah oz. ustanovitvi lastne banke v Sloveniji: predsednik predstojništva Koroške Hypo-banke dr. Georg Kapeller (sredina) ter člani predstojništva dr. Wolfgang Mayer (desno) in dr. Josef Gastinger.

slika: unipress

Japonska vlada se bori proti pretirani pridnosti svojih državljanov. Najnovejši ukrep namreč predvideva, da bodo vsi državni uslužbenci delali le še pet dni v tednu. V ozadju pa je tudi tu denar: Japonci naj bi uživali prosti čas.

Mati Tereza na Kosovu

Mati Tereza bo pripotovala na Kosovo. Uradno jo je povabil uroševski katoliški škof Prelaja. Njen obisk, predviden za oktober, nameravajo izkoristiti za spravo med vsemi krvno sprtimi družinami ter 80. obletnico rojstva Gondze Bojadiuje, kot se je pisala mati Tereza. Osrednja prireditev naj bi bila 7. oktobra.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Bo Dob igral v regionalni ligi?

Odbojkarji ŠK Dob, koroški prvaki, so že začeli s kvalifikacijskimi tekmami za vstop v regionalno ligo. V Wolfsbergu so sicer podlegli celovškemu ATSG z 0:3, toda glavnega tekmeca, Jennersdorf, so premagali s prav istim rezultatom. Če Dobljanom uspe ta podvig proti Jennersdorfu ponoviti tudi 20. maja, se bodo skupno z ATSG z dvema ekipama kvalificirali za zaključni krog, ki bo 26. in 27. maja na Nižjem Avstrijskem. Tam se morajo Dobljani uvrstiti med prve tri ekipe (torej lahko zadostuje ena gladka zmaga), potem bomo Dobljane naslednje leto lahko spremljali v regionalni ligi, drugem najvišjem avstrijskem razredu.

Lojze Jagodič prihodnje leto ne bo več trener SAK

Govorice so se uresničile: že pred štirinajstimi dnevi smo poročali, da se v vrstah SAK, predvsem pa med njegovimi navijači širi nezaupanje do trenerja Jagodiča. Vodstvo kluba pa je ta teden v ponedeljek sporočilo, da se je z Jagodičem sporazumelo,

da bo moštvo treniral le do konca letošnje vigredne sezone.

Vzrokov za tak sporazum bo najbrž več: eden pa je prav gotovo ta, da moštvo v jubilejnim letu kljub pričakovanju očitno ne bo uspelo postati prvak koroške lige.

Za Kristijanom Wölblom k (drugi z leve) se od SAK poslavlja tudi trener Lojze Jagodič (levo).

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Uspeh dijakov SG

Nogometna ekipa višjih razredov slovenske gimnazije je tik pred uvrstitvijo med štiri najboljše šolske ekipe na Koroškem. Moštvo celovške HTL so naši gimnazijci premagali z 2:0 (gola: Ogris, Mak), v torek pa morajo proti celovski 1. zvezni gimnaziji igrati vsaj neodločeno. V tem primeru jih čaka finalni krog.

TERMINI

NOGOMET

Petek, 11. 5. 1990: SAK – Pli-berk (18.15).

Sobota, 12. 5.: ATUS Borovlje – Breže (18), ASK Celovec – Bilčovs (17.30), Frantschach – Dobrla vas (17), Šmihel – Grebinj (17), Šentpavel – Sele (17).

Nedelja, 13. 5.: Klopinc – ATSV Wolfsberg (17.30), Žitara vas – Vetrinj (17), Globasnica – Sinča vas (17).

Za možno nasledstvo sta doslej v igri dva: Dragan Rogić in Ivan Ramšak.